

УДК: 636.52/.58.082

ГОСПОДАРСЬКО КОРИСНІ ОЗНАКИ М'ЯСО-ЯЄЧНИХ КУРЕЙ БІРКІВСЬКОЇ ПОПУЛЯЦІЇ

Захарченко О. П.

Інститут птахівництва НААН України

Резюме. В статті наведено результати вивчення господарсько корисних ознак м'ясо-яєчних курей бірківської популяції протягом 4 поколінь масової селекції. Більшість показників яєчної і м'ясної продуктивності дослідної птиці знаходяться в межах комбінованого типу: середня несучість за 4 покоління - 117,6 шт. яєць за 7 міс. продуктивного періоду, маса яєць - 62,7 г, жива маса дорослих курей - 3,2 кг, а півнів - 4,1 кг. Високий рівень мінливості маси яєць ($Cv=6,3-8,5\%$) та живої маси ($Cv=8,9-15,9\%$) новоствореної птиці гарантує ефективність подальшого селекційного покращення продуктивних, адаптивних і племінних якостей м'ясо-яєчних курей методом індивідуально-сімейної селекції.

Ключові слова: м'ясо-яєчні кури, популяція, несучість, маса яєць, жива маса.

Summary. The results of studying economical-useful features of Birky meat-and-laying hens for 4 generations of mass selection are presented in the paper. The majority of indices of egg and meat productivity of investigated groups are in limits of combined type: the average egg production for 4 generations is 117,6 eggs for 7 months of the productive period, the egg weight – 62,7 g, the live weight of adult hens – 3,2 kg, and cocks – 4,1 kg. The high level of changeability of the egg weight ($Cv=6,3-8,5\%$) and the live weight of newly created birds ($Cv=8,9-15,9\%$) ensures the effectiveness of further selection improvement of productive, adapted and breeding qualities of meat-and-laying hens by the method of individual-family selection.

Key words: meat-and-laying hens, population, egg production, egg weight, live weight.

Вступ. Птахівництво є одним із головних виробників у світі відносно дешевих і біологічно повноцінних продуктів харчування для населення. Зараз в промислових спеціалізованих підприємствах України використовується птиця яєчних кросів зарубіжної селекції ("Ломан-коричневий", "Ломан-білий", "Іза коричневий", "Іза білий", "Шевер", "Хай-Лайн W-36", "Тетра-СЛ", "Хайсекс коричневий", "Хайсекс білий" та інші). Виробники м'яса бройлерів найбільшу увагу віддають кросам м'ясних курей "Кобб-500", "Росс-308", "Арбор-Айкрез", "Хаббард F-15 [7]. Альтернативою бройлерам може бути птиця з кольоровим оперенням і меншою швидкістю росту, яку можна отримати на базі місцевих порід курей [2, 3].

Зозуляста	Г-1	2,44± 0,04	3,34± 0,12	2,56± 0,05	3,31± 0,17	2,44± 0,07	3,38± 0,20	2,27± 0,05	2,57± 0,07
Сніжна	Г-2	2,69± 0,03	3,71± 0,10	2,47± 0,05	3,28± 0,09	2,97± 0,11	3,37± 0,13	2,29± 0,07	3,38± 0,20
Золотиста	Г-3	2,51± 0,04	3,09± 0,14	2,38± 0,05	3,10± 0,18	2,56± 0,09	2,94± 0,12	2,14± 0,04	2,82± 0,08
Ряба	Г-4	2,48± 0,03	3,36± 0,12	2,03± 0,04	2,60± 0,16	2,50± 0,06	3,28± 0,11	2,34± 0,04	2,69± 0,06
Блакитна	Г-5	2,55± 0,04	2,86± 0,12	2,45± 0,05	2,90± 0,11	2,40± 0,06	3,17± 0,17	2,64± 0,05	3,13± 0,08
Срібляста	С	2,29± 0,03	2,86± 0,14	2,21± 0,05	2,90± 0,10	2,22± 0,07	2,80± 0,09	2,14± 0,04	2,74± 0,20
Корніш синтетич.	К	2,88± 0,06	3,79± 0,10	2,27± 0,05	3,70± 0,08	2,81± 0,07	3,97± 0,18	2,67± 0,04	2,89± 0,12
Середнє по популяції		2,55± 0,03	3,29± 0,10	2,34± 0,04	3,11± 0,08	2,56± 0,06	3,27± 0,09	2,36± 0,04	2,89± 0,06

У дорослому віці (52 тижні життя) цей показник в різні роки коливався у кольорової птиці від 2,57±0,07 кг (субпопуляції Г-1) до 3,36±0,12 кг (субпопуляції Г-4). Середня жива маса курей по популяції становила 3,14± кг, у півнів - 4,1 кг. Жива маса самок субпопуляції синтетичного корніша (К) знаходилась на ще вищому рівні: у 20 тижнів - 2,65± 0,06 кг, 52 тижні - 3,58±0,47 кг, що характеризує її як найважчу серед інших субпопуляцій. Різниця статично вірогідна (P> 0,99).

Таблиця 3. Маса яєць дослідної птиці

М'ясо-яєчна популяція	Код групи	Роки							
		2006		2007		2008		2009	
		30 тиж.	52 тиж.	30 тиж.	52 тиж.	30 тиж.	52 тиж.	30 тиж.	52 тиж.
Зозуляста	Г-1	59,4± 0,44	63,0± 0,49	59,3± 0,45	65,3± 0,59	57,3± 0,55	62,5± 0,41	53,4± 0,39	60,0± 0,45
Сніжна	Г-2	60,7± 0,42	66,8± 0,42	59,1± 0,50	66,4± 0,60	57,6± 0,50	63,0± 0,43	57,8± 1,05	61,3± 0,41
Золотиста	Г-3	60,1± 0,41	62,2± 0,54	58,9± 0,64	63,4± 0,45	58,7± 0,52	61,8± 0,43	55,8± 0,40	60,9± 0,40

Ряба	Г-4	60,4± 0,46	63,8± 0,49	58,5± 0,43	62,9± 0,98	56,5± 0,47	60,5± 0,39	54,4± 0,41	59,7± 0,44
Блакитна	Г-5	58,4± 0,44	64,0± 0,12	59,0± 0,52	63,4± 0,68	57,3± 0,52	62,3± 0,41	55,2± 0,45	60,8± 0,45
Срібляста	С	58,2± 0,41	64,4± 0,55	59,0± 0,47	63,9± 0,59	55,2± 0,49	61,7± 0,33	50,8± 0,36	58,1± 0,42
Корніш синтетич.	К	61,3± 0,41	66,1± 0,45	59,4± 0,50	66,2± 0,65	57,3± 0,47	62,9± 0,34	53,6± 0,37	59,9± 0,42
Середнє по популяції		59,7± 0,41	64,3± 0,42	59,0± 0,43	64,5± 0,59	57,1± 0,47	62,1± 0,33	54,4± 0,3	59,9± 0,41

В таблиці 3 наведено результати визначення маси яєць дослідних курей в два бонітувальні періоди. Так, у 30-тижневому віці цей показник коливався в межах від 50,8 г (сріблясті) до 61,3 г (корніш синтетичний), ($P > 0,999$), при середній його мінливості ($C_v = 5,4-8,1\%$). Показник маси яєць у 52-тижневому віці м'ясо-яєчної птиці знаходився на високому рівні і варіював в різні роки в межах від 58,1 г (срібляста) до 66,8 г (сніжна) при коефіцієнті мінливості на рівні 6,6–7,6%. В середньому по популяції маса яєць була у 30 тижнів - 57,6 г, а у 52 тижні - 62,7 г. У курей субпопуляції синтетичного корніша цей показник у відповідні періоди становив 53,6 г та 66,2 г. Слід вказати, що зниження маси яєць на 2–3 г у дослідної птиці протягом 2008–2009 рр. пов'язане з неможливістю утримати масу яєць на початковому високому рівні при масовій селекції [4].

Висновки

1. Створені субпопуляції м'ясо-яєчних курей протягом періоду моніторингу характеризувалися комбінованим типом продуктивності. За 4 роки масової селекції середня яєчна продуктивність самок по популяції становила 117,6 шт. яєць, при їх середній масі 62,7 г і живій масі дорослих курей - 3,14 кг, півнів - 4,1 кг.
2. Високий рівень мінливості полігенних ознак новоствореної птиці (маса яєць - $C_v=6,3-8,5\%$, жива маса - $C_v=8,9-15,9\%$) гарантує ефективність її подальшого селекційного удосконалення за продуктивними, адаптивними і племінними якостями.
3. Для суттєвого покращення господарсько корисних ознак дослідної птиці необхідно розпочати з нею індивідуально-сімейну селекцію.

Список літератури

1. Боголюбский С. И. Селекция сельскохозяйственной птицы / Боголюбский С. И. – М. : Агропромиздат, 1991. – 285 с.
2. Бондаренко Ю. В. Борковские мясо-яичные куры – птица для фермерских и приусадебных хозяйств / Ю. В. Бондаренко, О. А.

- Катеринич, В. В. Богатырь // Птахівництво : міжвід. темат. наук. зб. (матеріали IV Української конференції по птахівництву з міжнарод. участю, Алушта, 15-19 вересня 2003 р., ІІІ УААН). – Харків, 2003. – Вип. 53. – С. 70-75
3. Бондаренко Ю. Мясо-яичные борковские – куры двойной продуктивности / Ю. Бондаренко, О. Катеринич // Огородник. – 2002. – № 7. – С. 34.
 4. Захарченко О. П. Маса яєць і відтворна здатність бірківських м'ясо-яєчних курей / О. П. Захарченко // Птахівництво : міжвід. темат. наук. зб. /ІІІ УААН.- Харків, 2008. – Вип. 61. – С. 36-40.
 5. Злочевская К. В. Оценка производителей по качеству потомства при селекции линий кур на понижение живого веса / К. В. Злочевская // Генетические основы селекции и гибридизации сельскохозяйственной птицы. – М., 1971.
 6. Коваленко В. П. Крупномасштабная селекция в птицеводстве // В. П. Коваленко, Н. З. Басовский //Крупномасштабная селекция в животноводстве.- К.: «Ассоциация Украина», 1994. – С. 226-266.
 7. Петров Ю. В. Так все начиналось. К 40-летию промышленного птицеводства Украины / Ю. В. Петров // Птахівництво : міжвід. темат. наук. зб. (матеріали VI Української конференції по птахівництву з міжнар. участю, Алушта, 19-23 вересня 2004 р., ІІІ УААН). – Харків, 2005. – Вип. 57. – С. 42-46.
 8. Плохинский Н. А. Математические методы в биологии / Н. А. Плохинский.- М.: Изд-во Моск. ун-та, 1978. – 265 с.